

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.53g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 435
alin. (2) din Codul contravențional

CHIȘINĂU

26 martie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlii Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlii Aurel BĂIEȘU,
dlii Corneliu GURIN,
dlii Artur REȘETNICOV,
dlii Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 14 martie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 26 martie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare decât cel indicat la alin. (1), cu autorizația judecătorului de instrucție” din articolul 435 alin. (2) din Codul contravențional, ridicată din oficiu de către dl judecător Nicolae Corcea în dosarul nr. 4-254/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 14 martie 2019, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, se află cauza contravențională de învinuire a dlii Pavel Anatolii Ixari de comiterea contravenției prevăzute de articolele 336 [Nesubordonarea cu rea-voință dispoziției sau cererii legitime a colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept] și 353 [Ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență] din Codul contravențional.

4. Pe 5 februarie 2019, în cadrul ședinței de judecată, dl judecător Nicolae Corcea a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate a textului „reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare decât cel indicat la alin. (1), cu autorizația judecătorului de instrucție” din articolul 435 alin. (2) din Codul contravențional.

5. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 25 Libertatea individuală și siguranța persoanei

„(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(3) Reținerea nu poate depăși 72 de ore.

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

(5) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea – în cel mai scurt termen; motivele reținerii și învinuirea se aduc la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.

(6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie dacă motivele reținerii sau arestării au dispărut.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege. (1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

7. Prevederile relevante ale Codului contravențional sunt următoarele:

Articolul 435

Durata reținerii și condițiile privării de libertate

„(1) Reținerea nu poate depăși 3 ore, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

(2) Reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare decât cel indicat la alin.(1), cu autorizația judecătorului de instrucție, dar nu mai mult de 24 de ore:

a) până la examinarea cauzei contravenționale – persoanei suspectate de săvârșirea unei contravenții pentru care sancțiunea prevede arestul contravențional;

b) pentru a identifica persoana și a clarifica circumstanțele contravenției – persoanelor care au încălcat regulile de ședere a cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova, regimul frontierei de stat, regimul zonei de frontieră sau regimul punctelor de trecere a frontierei de stat.

[Alin.(3) și (4) abrogate prin Legea nr. 208 din 17.11.2016, în vigoare 16.03.2017]

(5) Termenul reținerii contravenționale curge din momentul reținerii.

(6) Persoanele reținute i se asigură cel puțin condițiile prevăzute în Codul de executare pentru persoanele supuse măsurii arestului preventiv.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că dispozițiile contestate, care stabilesc faptul că reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare de 3 ore, cu autorizația judecătorului de instrucție, dar nu mai mult de 24 de ore, nu corespund exigențelor calității legii, pentru că nu reglementează cu suficientă claritate intervalul de timp necesar ca persoana

reținută în cadrul unui proces contravențional să fie adusă în fața unui judecător de instrucție, contrar articolului 23 alin. (2) din Constituție.

9. În opinia autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare prevederilor articolelor 4, 7, 8, 16, 20, 21, 25, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl judecător Nicolae Corcea din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în dosarul nr. 4-254/19. Astfel, sesizarea este formulată de către un subiect cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă textul „reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare decât cel indicat la alin. (1), cu autorizația judecătorului de instrucție” din articolul 435 alin. (2) din Codul contravențional. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate nu respectă exigențele previzibilității și clarității.

14. Libertatea individuală este un drept fundamental care nu are un caracter absolut. Exercițiul acesteia poate fi restrâns în cazurile prevăzute de articolul 54 alin. (2) din Constituție. Libertatea individuală nu poate fi supusă altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Această restrângere trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

15. Articolul 25 din Constituție, invocat de autorul excepției de neconstituționalitate, reglementează condițiile în care autoritățile competente ale statului pot fi abilitate prin lege să restrângă exercițiul libertății individuale, pe calea măsurilor de reținere și de arestare preventivă. Astfel, măsura reținerii unei persoane este permisă numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege, iar potrivit articolului 25 alin. (3), durata ei nu poate depăși 72 de ore.

16. Dispozițiile constituționale se referă la toate cazurile în care autoritățile publice competente sunt autorizate prin lege să întreprindă măsura reținerii unei persoane, fie că este vorba despre o măsură preventivă dispusă în procesul penal, fie despre una luată în cadrul procedurii contravenționale. În toate aceste cazuri, reținerea nu poate depăși 72 de ore, iar potrivit

dispozițiilor articolului 25 alin. (6) din Constituție, eliberarea celui reținut este obligatorie dacă motivele reținerii au dispărut.

17. Reținerea contravențională constă în limitarea de scurtă durată a libertății persoanei fizice și poate fi aplicată de către autoritățile competente ale statului în cazurile prevăzute în articolul 433 din Codul contravențional.

18. Potrivit articolului 435 din Codul contravențional, reținerea nu poate depăși trei ore, cu excepția cazurilor în care reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare decât trei ore, cu autorizația judecătorului de instrucție, dar nu mai mult de 24 de ore. Astfel, legislatorul a reglementat o altă durată a reținerii contravenționale, având în vedere faptul că contravenția este caracterizată printr-un grad de pericol social mai scăzut decât infracțiunea.

19. Orice persoană arestată sau reținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) a articolului 5 din Convenția Europeană, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii.

20. Curtea reține că problema aplicării efective a Codului contravențional nu prezintă o problemă de constituționalitate, atât timp cât nu încalcă o prevedere constituțională. Pentru că durata de 24 ore, stabilită de Codul contravențional pentru reținere, nu depășește termenul de 72 de ore prevăzut de articolul 25 alin. (3) din Constituție, acest din urmă articol nu este încălcat.

21. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a textului „reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare decât cel indicat la alin. (1), cu autorizația judecătorului de instrucție” din articolul 435 alin. (2) din Codul contravențional, ridicată din oficiu de către dl judecător Nicolae Corcea în dosarul nr. 4-254/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 26 martie 2019

DCC nr. 40

Dosarul nr. 53g/2019